

Vážené dámy a páni, ctení hostia !

**Začala by som Kellnerovou myšlienkou:**

**„Beda tomu národu, ktorý nie je hrdý na svoje meno!“**

Peter Kellner Záboj Hostinský sa narodil sa 6. 1. 1823 vo Veľkej Polome na evanjelickej fare - evanjelickému farárovi Karolovi Kellnerovi a jeho manželke Kataríne rodenej Fabriciovej.

Bol básnikom, dramatikom, filozofom, publicistom, historikom, ekonómom, organizátorom kultúrneho a spoločensko- politického života - bol jedným z najhorlivejších prívržencov Ľudovíta Štúra.

Stal sa jeho spolupracovníkom pri redigovaní Slovenských národných novín a Orla tatranského - zanechal po sebe nesmierne rozsiahle vedecké a literárne dielo.

- Bol jedným z najvzdelanejších, najvýznamnejších, najvšestrannejších a najčínorodejších štúrovcov
- Bol pravou rukou Ľudovíta Štúra
- Hostinský bol polyglot, ovládajúci 11 jazykov
- Bol vedec, polyhistor s mimoriadne širokým intelektuálnym záberom svojho pôsobenia

Peter Kellner vzbudzuje obdiv už svojou bohatosťou záujmov. Bol nielen novinárom, básnikom, dramatickým spisovateľom, historikom, prekladateľom ale aj filozofom. Patrí mu osobitné miesto v dejinách pretože bol autorom prvej štúdie o symbole dvojitého kríža, ktorá vyšla roku 1867 pod názvom *K dejopisu hárbu slovenského*. Ako prvý vysvetľuje symbol slovenského dvojkříža. Vyjadril názor, že ho Slováci prijali pri svojom krste.

I keď sú Kellnerove názory poznačené dobovým romantizmom, nik mu nemôže uprieť vrúcnosť, ani prvenstvo medzi slovenskými heraldickými prácami. Písal alegorické básne, drámu, filozofické a historické texty, ale taktiež prozaické diela a životopisy.

V čase svojho pôsobenia v Bratislave do zániku Slovenských národných novín v júni 1848 napísal trinásť rozsiahlych vedeckých rozpráv a štúdií z odboru národného hospodárstva, filozofie, prírodných vied, dejín literatúry, národopisu, histórie, ľudovej slovesnosti a teórie literatúry. Už táto skutočnosť hovorí jasnou rečou o talentovanosti a vzdelanosti Petra Kellnera-Hostinského, nehovoriac už o jeho neskoršej bohatej a všestrannej publicistickej činnosti.

Jeho život bol spojený aj s Maticou slovenskou. Takou zaujímavosťou je, že Na ustanovujúcom Valnom zhromaždení Matice slovenskej konanom dňa 4. augusta 1863 v Turčianskom Svätom Martine sa zúčastnil náš rodák Peter Kellner Záboj Hostinský a prispel na ňu sumou sto zlatých.

Ťažké životné podmienky sa odrazili na jeho zdraví. Pracoval v teréne a 3. augusta 1873 ho v Hnúšti zasiahla ťažká choroba, ktorej 10. augusta vo veku päťdesiat rokov podľahol. Celú rukopisnú pozostalosť usporiadal jeho najvernejší priateľ Pavol Dobšinský a odovzdal ju do archívu Matice Slovenskej. Pochovaný je v Rimavskej Sobotě. Hoci zomrel relatívne mladý zostalo po ňom množstvo básní vedeckých štúdií .prekladov ,na ktoré môže byť slovenský národ hrdý.

Bohatá je jeho publikačná činnosť... No asi „najväznejšou“ bola „samostatná“ kniha o slovanskej mytológii, ktorá *nadväzuje* na Šafárikove „Starožitnosti“ a prednášky L.Štúra, pod názvom Stará vieronauka slovenská (z roku 1871). O nej mnoho ľudí netuší, že existuje!! – A teraz sa *dostáva* na „svetlo sveta“, vďaka ing.Štefanovi Pechovi, doktorovi vied. – Ten vydal knihu „Znovuzrodenie Starej vieronauky slovenskej – 1.diel

S pánom Štefanom Pechom som sa zoznámila v roku 2019, keď pri návšteve našej obce prišiel na obecný úrad a pýtal sa na Petra Kellnera Hostinského. S radosťou som ho zaviedla na evanjelickú faru a aj do základnej školy, kde s našim pánom riaditeľom Vladimírom Vnenčákom si veruže mali čo povedať. A to som ešte vtedy ani netušila, že kto pán Štefan Pecho je.

A tak tesne pred Vianocami, približne pred mesiacom, som dostala balíček, v ktorom bola kniha Znovuzrodenie starej vieronauky slovenskej s krásnym venovaním.

Sme vďační, Polomci, za to, že o našom slávnom rodákovi sa ľudia zaujímajú a píšú o ňom.

Kniha približuje Starú vieronauku slovenskú ako náuku, ktorá:

- Spája duchovno-filozofické myslenie s prírodovedným myslením a spoločenským životom.
- Prepája rozličné témy, významy a súvislosti krásou slova, metaforickosťou myšlienky a symbolizmom deja ako nástroja reflexie reality sveta a sebareflexie človeka.
- Približuje osobité chápanie božstiev a unikátne spojenie názoru s vedou a skutkom.
- Posúva literárno-vedné, rozprávkové či folkloristické vnímania slovenskej ústnej ľudovej slovesnosti k jej náučno-filozofickému vnímaniu v pochopení jedinečného umelecko-príbehového vyjadrenia poznania vesmíru, prírody a miesta človeka v prírode.
- Odhaľuje pôvodný význam našich kultúrnych konceptov.
- Poukazuje na živé prepojenie myslenia vieronauky so súčasnosťou.

### **Vážení prítomní !**

**Je dôležité si pripomínať významné osobnosti nášho národa. Mali byť nám byť vzorom, návodom ako sa správať, čo robiť a čo presadzovať.**

My, Slováci, by sme mali byť hrdí na svoju minulosť, na takých významných ľudí akým bol Peter Kellner Hostinský, ktorý celý život zasvätil svojmu národu.

Na záver tejto spomienkovej slávnosti by som vyslovila poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii tohto podujatia.

Mgr. Lillian Brondošová

Starostka obce Gemerská Poloma